

Indiener: college van burgemeester en wethouders

Datum: 19 april 2016

Portefeuillehouder(s): T. de Weger

Portefeuille(s): Vluchtelingen

Contactpersoon: J.H. de Boer

Tel.nr.: 8983

E-mailadres: boer.j@woerden.nl

Onderwerp: Opvang vluchtelingen, huisvesten statushouders, integratie, ISK

De raad besluit:

1. In te stemmen met het doen van onderzoek naar een locatie voor vluchtelingenopvang voor 300 vluchtelingen in de gemeente Woerden.
2. In te stemmen met het realiseren van huisvesting voor 400 statushouders in de jaren 2016 – 2017, evenredig verdeeld over alle woonkernen van de gemeente. Te beginnen met een pilot voor het versneld huisvesten van 50 statushouders op één locatie in Woerden.
3. In te stemmen met de aanpak van integratie van vluchtelingen/statushouders door intensieve samenwerking met maatschappelijke partners en een Taskforce die een betrokken samenleving als uitgangspunt neemt.
4. In te stemmen met het onderzoek naar een locatie voor een ISK (Internationale Schakelklas) in Woerden.
5. € 253.336,- uit de Algemene Reserve te onttrekken voor de projectkosten.

Inleiding:

Het college heeft u in de RIB van 14 maart (16R.00121) geïnformeerd over

- het onderzoek naar een locatie voor vluchtelingenopvang (spoor A),
- de laatste stand van zaken m.b.t. het huisvesten van statushouders (spoor B)
- en de manier waarop zij de integratie van beide groepen wil aanpakken (spoor C).

In het interpellatiedebat van 24 maart 2016 heeft u aangegeven dat u bij voorkeur aan de hand van een raadsvoorstel het debat over deze zaken wilt voeren. Zoals toegezegd vindt u in dit raadsvoorstel tevens een beschrijving van het proces van de verschillende onderdelen, een toelichting op de aantallen statushouders, de aanpak van de integratie, en een verder uitgewerkte onderbouwing van de financiering.

De ontwikkelingen gaan door. Inmiddels heeft Woerden het verzoek ontvangen te kijken naar de mogelijkheid om hier een Internationale Schakelklas (ISK) te vestigen. In dit raadsvoorstel informeren wij u hierover. (Gemakshalve noemen we dit spoor D.)

De bevoegdheid van de raad komt voort uit de volgende wet- en/of regelgeving:

De raad wordt uitgenodigd kaders te stellen en heeft het budgetrecht.

De wettelijke bevoegdheid van het college inzake het huisvesten van statushouders is gebaseerd op

Beoogd effect:

De gemeente Woerden is maatschappelijk verantwoordelijk om bij te dragen aan een goede opvang van vluchtelingen en heeft een taakstelling van het Rijk om statushouders te huisvesten. Met de 4 sporen aanpak wordt hier invulling aan gegeven op een wijze die rekening houdt met gevoelens in de samenleving.

Met de opvang van vluchtelingen beoogt het college van B&W, mede op verzoek van het Rijk en de provincie Utrecht, het COA, dat met overvolle opvangcentra kampt, te ontlasten. Ook de vluchtelingen in de opvang krijgen activiteiten aangeboden, waaronder onderwijs, zodat in dit stadium al een begin gemaakt wordt met de integratie.

Door huisvesting te realiseren in alle woonkernen van onze gemeente, worden statushouders evenredig verdeeld. Het goede gesprek met buurten en dorpen vormt de basis voor draagvlak. Integratieactiviteiten in alle woonkernen dragen bij aan een blijvende sociale cohesie.

De gekozen pilot-aanpak voor huisvesting van statushouders zoekt naar mogelijkheden buiten de reguliere markt van sociale woningen, waardoor de wachttijd voor woningzoekenden niet verder zal toenemen. Door veel organisaties, verenigingen en inwoners te betrekken bij de integratie van nieuwe stadgenoten versterken we de sociale cohesie in onze gemeente. De statushouders bieden we een zachte landing in de samenleving. We leiden hen snel naar onderwijs, participatie, en werk door.

Als laatste beoogt het college van B&W met het onderzoek naar een ISK locatie bij te dragen aan een oplossing voor onderwijs aan statushouders tot circa 18 jaar. De ISK Utrecht biedt onderwijs aan onder meer leerlingen uit Woerden en omgeving. Nuovo is de onderwijsinstelling in Utrecht die dit onderwijs biedt en zal uiteindelijk beslissen, in overleg met de portefeuillehouders onderwijs, waar de locatie gevestigd zal worden.

Argumenten:

1. Onderzoek naar een locatie voor vluchtelingenopvang (Spoor A)

Er zijn onvoldoende opvangplaatsen voor de enorme toename van vluchtelingen waar Nederland mee te maken heeft. Om een bijdrage te leveren aan deze maatschappelijke opgave stelt het college van B&W voor een opvanglocatie realiseren voor een periode van maximaal 5 jaar met een capaciteit van circa 300 vluchtelingen. Momenteel wordt onderzoek gedaan naar geschikte locaties. Het COA heeft een ondergrens van 300 personen voor een zelfstandige vestiging omdat op die locatie alle voorzieningen zijn te realiseren. Alleen als in de directe omgeving een zelfstandige vestiging aanwezig is, kan een aanvullende opvanglocatie (AVO) worden geopend waar minder dan 300 personen verblijven. Voor de voorzieningen wordt dan gebruik gemaakt van de moedervestiging. In de omgeving van Woerden is geen zelfstandige vestiging aanwezig waardoor een AVO niet tot de mogelijkheden behoort.

Inmiddels heeft het COA kennisgenomen van 3 locaties waarvan één locatie kansrijk is. Het proces is als volgt: het COA voert op de locatie een tweede schouw uit, waarna een zogenaamde business case wordt opgesteld. Pas wanneer dit rond is, komt het COA met een (formeel) verzoek richting de gemeente met de vraag of zij op de betreffende locatie een opvangcentrum kan openen. Naar verwachting zal het COA medio mei/juni dit verzoek indienen bij het college, waarna wij aan de raad en omwonenden deze locatie voorleggen.

Aan de raad wordt gevraagd of er wensen- en bedenkingen zijn m.b.t. deze locatie. Hierbij kan zij de inbreng van de omwonenden meewegen. Nadat de raad zich hierover heeft uitgesproken, gaat het college over tot besluitvorming waarna een bestuursovereenkomst tussen de gemeente en het COA getekend kan worden.

Na de getekende bestuursovereenkomst volgt een aanvraag voor een omgevingsvergunning. Afhankelijk van de uiteindelijke keuze van de locatie en de beschikbaarheid van aannemers om de locatie geschikt te maken, kunnen de vluchtelingen naar verwachting in het derde kwartaal gehuisvest worden.

De komst van een opvanglocatie brengt ook werkgelegenheid met zich mee. Woonbegeleiders, beveiligers, facilitair en administratief personeel gaan aan de slag. Voor de werving van dit personeel kan het Werkgeversservicepunt van Woerden een rol spelen zodat de werkgelegenheid ten goede komt aan de Woerdense bevolking.

2. Huisvesten van statushouders (spoor B)

De gemeente heeft een wettelijke taakstelling om jaarlijks statushouders te huisvesten. Voor de eerste helft van 2016 gaat het om 60 statushouders waarvan er in 2015 al 15 zijn gehuisvest. Het Rijk legt ieder halfjaar een taakstelling op die sinds de toestroom van vluchtelingen behoorlijk toeneemt. Naar verwachting heeft Woerden in 2016 en 2017 in totaal 400 statushouders te huisvesten, dit is inclusief gezinsherenigers. Deze toename van statushouders zorgt voor extra druk op de sociale woningmarkt.

Het idee is om statushouders op diverse plaatsen in de stad te huisvesten op locaties die nu geen woonbestemming hebben. Hiermee voldoet de gemeente aan de wettelijke taakstelling, zonder de druk op de sociale woningmarkt te verhogen. Het college onderzoekt meerdere locaties voor in totaal 120 statushouders.

Het is de bedoeling dat in alle woonkernen woonruimte geboden wordt aan statushouders. Hoeveel en waar hangt af van de grootte van de woonkern en het gesprek dat daarover met omwonenden en dorpsplatforms gevoerd wordt. De gedachte gaat uit naar gemiddeld 50 statushouders per dorp en 250 statushouders in de kern Woerden (waar de pilot onderdeel van uitmaakt). Voor de kernen wordt gekozen voor maatwerk waarbij indien mogelijk ook rekening wordt gehouden met gezinssamenstelling, nationaliteit enz. die past bij de identiteit van de kernen. De snelheid van realiseren is mede afhankelijk van noodzakelijke aanpassingen, planologische bestemming en beschikbaarheid van aannemers.

Het huisvesten van statushouders biedt ook kansen om leegstaande (kantoor)gebouwen te benutten. Daarmee kan worden geëxperimenteerd met wonen op locaties die nu voor andere doeleinden zijn aangemerkt. Deze kennis/ervaring kan gebruikt worden bij de lange termijn visie op wonen in Woerden. Deze wijze van huisvesten brengt uiteraard investeringskosten met zich mee voor de pandeigenaren en mogelijk ook voor de gemeente als er bijvoorbeeld wensen zijn om de omgeving aan te passen.

3. Aanpak van integratie van vluchtelingen/statushouders (Spoor C)

Het college en de gemeenteraad hechten aan een snelle en effectieve integratie van statushouders. Dit is niet alleen belangrijk voor de statushouders zelf. Goede integratie zorgt ervoor dat we in Woerden goed samen kunnen leven. Dat betekent dat mensen snel de taal moeten leren, dat ze aan het werk kunnen en dat kinderen snel naar school gaan.

Maatschappelijke partners slaan de handen ineen. Samen vormen zij een werkgroep die voor de groep statushouders aan de slag gaat om zo snel mogelijk werk en inkomen te realiseren. Het college streeft naar een snelle intake binnen twee weken na vestiging in Woerden. Er worden afspraken gemaakt over inschrijving in BRP, registratie bij het COA voor het voldoen aan de taakstelling, verstrekken van een uitkering en woninginrichting, starten van inburgering, onderwijs/integratie.

Ook de vluchtelingen in de opvanglocatie krijgen activiteiten, waaronder onderwijs, aangeboden, waardoor ook in deze fase gestart wordt met integratie.

Door de samenleving in de volle breedte te betrekken bij de integratie van nieuwe stadgenoten versterken we de sociale cohesie in onze gemeente.

Een Taskforce bestaande uit inwoners, kerken, maatschappelijke instellingen, bedrijven, verenigingen, organisaties enz. Zij zetten zich vrijwillig in voor de integratie van vluchtelingen en statushouders.

4. Onderzoek naar een locatie voor een ISK (Internationale Schakelklas) in Woerden (Spoor D)

Het Nuovo-college te Utrecht biedt op dit moment voor 600 VO-leerlingen uit de regio Utrecht, waaronder leerlingen uit Woerden en omgeving, het eerste opvang onderwijs in Internationale

Schakelklassen (ISK). Dit aantal zal in de komende maanden nog verder toenemen. In dit kader is Woerden gevraagd geschikte locaties aan te bieden voor onderwijs op een acceptabele reisafstand van deze leerlingen.

Het college heeft ingestemd met het onderzoek naar een geschikte locatie voor een ISK voor 200 leerlingen. Het ISK vormt een belangrijke brugfunctie voor anderstalige kinderen naar het reguliere Nederlandse onderwijs. Woerden vervult een regiofunctie en wil een maatschappelijke bijdrage leveren aan het onderwijsvraagstuk van statushouders. Het is wenselijk dat deze groep onderwijs ontvangt in Woerden zelf zodat er natuurlijke aansluiting kan plaatsvinden richting vervolgonderwijs. Woerden is samen met andere gemeenten gevraagd geschikte locaties te leveren. Nuovo draagt zorg voor de inhoudelijke component; het onderwijs zelf. Nuovo heeft gevraagd vervolgonderzoek te doen naar de aangeboden locaties waaronder een financiële analyse. In overleg met de betrokken gemeenten zal Nuovo een keuze maken uit de verschillende aangeboden locaties. Belangrijke voorwaarde is de aanwezigheid van een sportvoorziening binnen een straal van 2.5 km van de schoollocatie. De gemeente is financieel alleen verantwoordelijk voor de huisvestingscomponent waarvoor het Rijk gemeenten een bijdrage per leerling biedt. Meer informatie volgt.

5. € 253.336,- beschikbaar te stellen om bovenstaande ambities in aanleg mogelijk te maken.

Het is een majeure opgave waarvoor extra capaciteit nodig is. Voor de projectorganisatie is een bedrag van € 253.336,- begroot. Aan de raad wordt voorgesteld dit uit de Algemene Reserve te onttrekken. Zie voor de uitsplitsing van dit bedrag onder financiën.

Voor de onderzoekskosten ISK is € 4.500,- begroot wat ten laste komt van VVE. Door het college is dit reeds besloten.

Kantttekeningen:

Het college is voornemens de raad medio juni te informeren over de vier genoemde sporen. Daarbij is het college mede afhankelijk van derden zoals het COA, Nuovo, eigenaren van panden, Groenwest en andere stakeholders.

De sporen A, B, en D doorlopen nu de fase van oriëntatie en onderzoek. Bij een sluitende business case voor deze sporen, zullen omwonenden en de raad worden geïnformeerd over de exacte consequenties. In deze fase is er sprake van meerdere variabelen die een vorm van onzekerheid geven.

Financiën:

Spoor A: Het COA draagt zorg voor de kosten van inrichting/verbouw en exploitatie van het opvangcentrum. De gemeente heeft indirecte kosten voor de voorbereidingen van het project, vergunningen, communicatie, bewonersbijeenkomsten en overige ambtelijke inzet. Het COA biedt de gemeente per jaar per vluchteling een vergoeding van € 291,- per persoon. Bij een populatie van 300 personen bedraagt dit € 87.300,- aan inkomsten. Daarnaast kan de gemeente € 11.000,- vergoeding ontvangen voor communicatiekosten i.v.m. de vestiging van een opvanglocatie. Afhankelijk van wensen van betrokkenen, kan er sprake zijn van overige kosten. Bijvoorbeeld extra straatverlichting, aanleg groen, schoonmaakkosten of andere onvoorziene kosten. Voor de opvanglocatie zelf is het COA volledig financieel verantwoordelijk.

Spoor B: Het huisvesten van statushouders is een verplichting van de gemeente. Hiervoor worden geen gelden ontvangen vanuit het Rijk. Wel zijn er subsidiemogelijkheden als gemeenten statushouders kamergewijs huisvesten. (4 volwassen statushouders achter 1 voordeur) Deze subsidie bedraagt € 6.250,- per statushouder voor de pandeigenaar. Uiteraard zijn er diverse voorwaarden aan deze subsidie verbonden. Voor twee mogelijke locaties wordt onderzocht of deze subsidie kan worden ingezet. Overigens hebben statushouders een zelfstandig inkomen uit werk/uitkering waarmee zij de huur betalen zoals iedere inwoner van Woerden. Om de huisvesting van statushouders te versnellen, heeft het Rijk genoemde subsidie in het leven geroepen.

De gemeente kan ook kiezen voor een perceel waar nog geen bebouwing is in te richten voor statushouders d.m.v. semi permanente bebouwing. In dit geval is een flinke investering noodzakelijk om de grond (vervroegd) bouwrijp te maken en semi permanente huisvesting te realiseren. In dit geval is de investering alleen lonend als de locatie voor minimaal 10 jaar wordt ingericht voor semi permanente bewoning. Het college heeft als voorkeursvariant het inzetten op permanente uitbreiding van sociale huurwoningen boven semi permanente bebouwing. Dit kan extra kosten met zich

meebrengen als wordt besloten percelen sneller te ontwikkelen.

Spoor C: per volwassen (vanaf 16-64 jaar) statushouder ontvangt de gemeente eenmalig € 2370,- voor maatschappelijke begeleiding. Dit bedrag was tot 2016 € 1.000,- en is opgehoogd voor twee jaar. Het Rijk heeft in het bestuursakkoord met de VNG afgesproken dat € 50,- miljoen wordt vrijgemaakt ter compensatie van uitkeringsgelden voor statushouders in de periode 2016-2017. Hoe deze compensatie zal worden geregeld waaronder de verdeling over gemeenten, is nog niet bekend. Het Rijk geeft aan dat het bedrag aan uitkering voor iedere statushouder over de periode 2016-2017 zal worden vergoed. Vanwege de financieringssystematiek moet de gemeente voorfinancieren. Naast uitgaven voor uitkeringen, kunnen statushouders gebruik maken van het minimabeleid, bijzondere bijstand voor woninginrichting, kwijschelding van belastingen, WMO-voorzieningen, onderwijs en andere zaken. De kosten hiervan zijn op dit moment niet goed in te schatten omdat een aantal factoren onduidelijk is. Het VNG onderhandelt over een tweede bestuursakkoord waarin o.a. wordt voorgesteld gemeenten te compenseren voor de extra kosten van onderwijs, jeugd, zorg en bijzondere bijstand. De mate van het financiële risico is afhankelijk van het onderhandelingsakkoord wat de VNG met het Rijk sluit. De uitvoeringskosten en inkomensondersteuning voor Ferm Werk zullen toenemen. Voor operationele kosten is geen sprake van compensatie, deze komen voor rekening van de gemeente.

Projectkosten: De projectorganisatie heeft een begroting van € 253.336,-. De projectleider is begroot voor 6 maanden, 24 uur, de projectmedewerker sociaal voor 12 maanden, 16 uur, de projectmedewerker fysiek voor 12 maanden, 16 uur, de projectmedewerker communicatie voor 12 maanden, 16 uur. Daarnaast is er regionale inzet. De regionale projectleider voor afstemming in het overleg van de Lopikerwaard gemeenten is 8 uur begroot voor 6 maanden en de regionale beleidsmedewerker voor 12 maanden, 16 uur. Totale personele kosten € 203.336,-. Voor overige projectkosten is € 50.000,- begroot. Het gaat dan om het beleggen van bijeenkomsten, communicatie met de stad, persberichten en overige kosten. Voor het onderzoek naar de kosten van een geschikte ISK locatie is door het college € 4.500,- beschikbaar gesteld uit het VVE budget.

Uitvoering:

n.v.t.

Communicatie:

De communicatieactiviteiten volgen de sporen. Voor deze trajecten is een communicatieplan opgesteld dat aangepast wordt, zodra de actualiteit daarom vraagt. In de communicatie richten we ons tot tal van doelgroepen. Uitgangspunt is het gesprek, volgend uit de nota: Woerden zegt: 'Ja, tenzij...'

- Het goed informeren vormt de basis voor het gesprek. www.woerden.nl/vluchtelingen verstrekt deze informatie, andere communicatiemiddelen zijn o.a. persberichten en publicaties op de gemeentelijke infopagina.

- Via het daarvoor geopende mailadres vluchtelingen@woerden.nl kan men rechtstreeks contact opnemen met de projectgroep, vragen stellen en suggesties doen.

- Samenspraak komt tot stand tijdens bijeenkomsten. Afhankelijk van de fase van het proces en het actuele onderwerp verschilt de insteek en de mate van invloed die mogelijk is. Op dit moment onderscheiden we 3 soorten bijeenkomsten:

- Inwonersbijeenkomst voorafgaand aan de besluitvormingscyclus van de raad met als doel dat de raad deze input kan meewegen in haar besluit.

- Bijeenkomsten om elkaar te inspireren en samen integratie-activiteiten te ontwikkelen, waarin tevens normen en waarden aan bod komen.

- Bijeenkomsten in de woonkernen om samen de locaties te bespreken die in aanmerking kunnen komen voor de huisvesting van statushouders.

Met de raad is afgesproken hen gedurende het proces informeel op de hoogte te houden over de voortgang van de sporen A, B, C en D.

Samenhang met eerdere besluitvorming:

Motie huisvesting vluchtelingen in Woerden van 16 december 2015.

Bijlagen:

RIB van 15 maart 2016 (16R.00121)

De indiener: college van burgemeester en wethouders

De secretaris

De burgemeester

drs. M.H.J. van Kruijsbergen
MBA

V.J.H. Molkenboer

RAADSINFORMATIEBRIEF

16R.00121

Van : college van burgemeester en wethouders

Datum : 15 maart 2016

Portefeuillehouder(s) : Burgemeester V. Molkenboer en wethouder Y. Koster

Portefeuille(s) : Vluchtelingen en statushouders

Contactpersoon : J.H. de Boer

Tel.nr. : 8983

E-mailadres : boer.j@woerden.nl

16R.00121

Onderwerp:

Stand van zaken opvanglocatie COA en huisvesting statushouders

Kennisnemen van:

De aanpak van het huisvesten van statushouders en de mogelijkheid tot het openen van een opvanglocatie voor vluchtelingen in Woerden.

Inleiding:

Het Centraal Opvang Asielzoekers (COA) doet een dringend beroep op gemeenten om opvanglocaties te realiseren voor vluchtelingen en statushouders (vluchtelingen met een verblijfsvergunning) ter ontlasting van de asielzoekerscentra (AZC's). Het Rijk heeft dit verzoek ondersteund en vraagt de Provincies 2500 opvangplaatsen te creëren. Woerden wil haar steentje bijdragen door een opvanglocatie voor circa 400 personen te realiseren, bij voorkeur nog in 2016. De aanpak om tot deze opvanglocatie te komen wordt beschreven in deze RIB en noemen we spoor A.

Gemeente Woerden heeft een wettelijke taakstelling statushouders te huisvesten die een verblijfsvergunning hebben ontvangen en aan Woerden gekoppeld zijn. Deze statushouders wil Woerden met een pilot versneld huisvesten op een daarvoor geschikte locatie waarbij wordt gedacht aan een omvang van ongeveer 120 personen. We noemen dit spoor B1. Voor 2016 en 2017 heeft Woerden een totale taakstelling van circa 400 personen. Het betreft de taakstelling voor Woerden en de drie kernen waarbij gedacht wordt aan het huisvesten van circa 50 statushouders per kern. De aanpak van het regulier huisvesten noemen we spoor B2.

Als derde gaat deze RIB over de integratie van statushouders. Hieronder valt het regelen van inkomen, sociale voorzieningen, integratie, inburgering en onderwijs. Eveneens wordt een taskforce opgericht om te komen tot een breed vrijwilligersnetwerk ter ondersteuning van de statushouders die permanent en vluchtelingen die tijdelijk in Woerden verblijven. Deze aanpak wordt beschreven in spoor C.

Stand van zaken

In de afgelopen maanden is in regionaal verband samengewerkt om tot een gezamenlijk aanpak te komen voor de huisvesting van statushouders. Deze samenwerking is vooralsnog op een laag pitje omdat veel gemeenten alleen ruimte hebben buiten de rode contouren. Hierover voeren zij het gesprek met de provincie.

Woerden heeft daarop haar eigen lijn uitgezet. Er heeft een inventarisatie plaatsgevonden van geschikte locaties voor het huisvesten van statushouders en voor mogelijke opvanglocaties voor het COA. Inmiddels zijn verschillende locaties in beeld, komen er regelmatig nieuwe locaties bij (COA ontvangt aanbiedingen van bedrijven uit Woerden) en vallen er locaties af. Vanzelfsprekend worden bij een definitieve afweging de inwoners/omgeving betrokken.

Om de integratie van statushouders vorm te geven, worden de volgende onderwerpen uitgewerkt: inburgering, inkomen, integratie (en werk), onderwijs. Deze elementen worden reeds aan statushouders aangeboden die zich hebben gevestigd in de afgelopen jaren en maanden maar gezien het verwachte volume is extra inzet en coördinatie wenselijk. Daarnaast zet Woerden in op een vrijwilligersnetwerk ter ondersteuning van statushouders en vluchtelingen. De taskforce die hiervoor wordt opgericht is in voorbereiding.

De directie heeft recent een projectleider benoemd en een projectorganisatie opgericht om aan alle drie genoemde sporen vorm en inhoud te geven. Hiervoor maken wij kosten. Voor de ambtelijke inzet en een werkbudget in 2016 stellen wij via de bestuursrapportage voor een incidenteel budget van € 250.000 beschikbaar te stellen."

Wat willen we bereiken

Spoor A: Woerden beoogt in 2016 te komen tot een opvanglocatie voor circa 400 personen. Deze opvanglocatie valt onder verantwoordelijkheid van het COA, zowel financieel, beveiliging als aansturing en uitvoeringstechnische aspecten. De gemeente stemt in met de vestiging van een opvanglocatie d.m.v. een zogeheten bestuursovereenkomst en bepaalt daarmee de randvoorwaarden zoals duur, vorm van opvang, volume en locatie.

Spoor B: Voor het huisvesten van statushouders beoogt Woerden in 2016 circa 120 personen versneld te huisvesten op 1 of meerdere locaties. Hiermee voldoen we aan de wettelijke taakstelling en verlichten we de overvolle AZC's van het COA, daarnaast ontstaat ruimte op de sociale woningmarkt omdat statushouders elders worden gehuisvest.

Spoor C: Woerden wenst een snelle en effectieve integratie van statushouders. Om dit te realiseren is een ketenaanpak nodig waar alle stakeholders bij betrokken zijn. Hiertoe wordt een werkgroep opgericht om daarmee zorg te dragen voor een snelle inkomensvoorziening van statushouders, effectieve inzet van integratie-instrumentarium, inburgering en taal. Ook zal onderwijs worden ingezet voor de statushouders, hun gezinnen en de leerplichtige kinderen in de opvanglocatie. Eveneens zet Woerden in op een flexibele schil aan vrijwilligers die voor een zachte landing in de maatschappij zorgen. Deze zogenaamde taskforce zal bestaan uit verschillende maatschappelijke disciplines, burgers en bedrijven.

De aanpak en planning

Spoor A: Opvang vluchtelingen

In eerste instantie worden reeds in beeld zijnde locaties onderzocht op haalbaarheid (financieel-vergunningen-capaciteit-ligging-geschiktheid). Dit onderzoek wordt verricht door de gemeente maar het COA heeft een belangrijke rol in de uiteindelijke keuze voor een locatie. Medio mei verwacht het college een keuze te kunnen maken voor een opvanglocatie plaats welke aan de raad zal worden voorgelegd en waarover we met de inwoners in gesprek gaan. Bij goedkeuring door de raad in juni, ondertekenen gemeente en COA een bestuursovereenkomst waarin de voorwaarden worden vastgelegd. Deze bestuursovereenkomst wordt voorafgegaan door een formeel verzoek van het COA om betreffende locatie beschikbaar te stellen als opvanglocatie. Nadat de raad zijn toestemming heeft verleend zal het college een besluit nemen, bewoners worden vooraf geïnformeerd. Gelijktijdig zal het traject voor een omgevingsvergunning worden opgestart. Over de voortgang van spoor A berichten wij u in mei 2016.

Spoor B1: Pilot huisvesting statushouders

Woerden heeft de verantwoordelijkheid om statushouders te huisvesten. De taakstelling voor 2016 bedraagt naar schatting 120 personen. Gezien de hoge instroom van vluchtelingen zal de taakstelling naar alle waarschijnlijkheid fors hoger worden in de tweede helft van 2016 en geheel 2017. Woerden rekent voor 2016 en 2017 op 400 statushouders. Deze taakstelling wordt op twee manieren gerealiseerd. In eerste instantie wordt ingezet op een pilot waarbij circa 120 personen in 2016 worden gehuisvest op 1 of meerdere locaties. Het betreft locaties die nu niet tot het segment van sociale huurwoningen behoren. Hiermee ontstaat er geen verdringing voor de Woerdense burger en wordt het totale aanbod van sociale huurwoningen uitgebreid (verbouw/nieuwbouw/semi permanent).

Spoor B2: Reguliere huisvesting statushouders

Daarnaast wordt ingezet op het huisvesten van statushouders in het overige aanbod van sociale huurwoningen in Woerden en de kernen. Momenteel komen met name alleenstaande- en alleengaande mannen naar Nederland. Deze vormen een groot deel van de vluchtelingen in de AZC's. Aan het COA wordt gevraagd zoveel als mogelijk een gemengde doelgroep aan Woerden toe te wijzen. Alleenstaande/gaande mannen kunnen nu versneld worden gehuisvest d.m.v. de pilot locatie(s) en bij

overkomst van de gezinsherenigers worden deze met het gezin gehuisvest in woningen die door nieuwbouw/verbouw/semi permanent aan het woningaanbod zijn toegevoegd. Hierbij wordt ingezet op gecombineerd huisvesten waarbij statushouders zoveel mogelijk verspreid door de stad en de kernen woningen toegewezen krijgen. In alle woonkernen wordt gezocht naar mogelijkheden om combinaties te maken met bestaande huisvestingsplannen voor andere doelgroepen (o.a. starters en jongeren). Ook hier gaat het om duurzame permanente bouw. In elk van de kernen onderzoekt de gemeente meerdere locaties. Samen met de inwoners wordt gekeken waar de beste kansen en mogelijkheden liggen. Integratiemogelijkheden zijn daarin een belangrijk aspect.

Spoor C: Integratie

Voor een snelle en effectieve integratie van statushouders wordt een werkgroep opgericht. In deze werkgroep zullen een aantal disciplines vertegenwoordigd zijn; werk en Inkomen (Fermwerk), inburgering en begeleiding (VluchtelingenStartpunt Groene Hart), Burgerzaken (gemeente), onderwijs en overige sociale partners. Organisaties worden in maart uitgenodigd deel te nemen aan de aftrap van deze werkgroep. Als tweede wordt een taskforce in het leven geroepen die bestaat uit een vrijwilligersnetwerk vanuit de breedte van de Woerdense samenleving. We denken aan burgers, bedrijven, organisaties en kerken. Als resultaat van deze taskforce zien we een zachte landing in de Woerdense samenleving waarbij naast de formele instanties ook wordt ingezet op betrokkenheid vanuit de samenleving. Spoor C volgt na de sporen 1A en B maar de voorbereidingen gaan deze maand van start.

Onzekerheden en risico's

Als het om de sporen A en B gaat, worden een aantal keuzes nog gemaakt. De keuze van een geschikte opvanglocatie wordt samen met het COA gemaakt en de uitrol is mede afhankelijk van deze organisatie. Afhankelijk van deze locatie kan ook het volume worden bepaald wat consequenties heeft voor de financiën. Het COA verstrekt een vast bedrag per opgevangen vluchteling op jaarbasis aan de gemeente om kosten te kunnen dekken. Richtlijn is € 291,- per jaar.

Voor het huisvesten van statushouders wordt gezocht naar geschikte locaties voor 1 of meerdere statushouders groepen. Het is naar onze huidige inschatting mogelijk de exploitatie hiervoor volledig bij een externe partij te beleggen. In dat geval kunnen de huisvestingskosten worden terugverdiend middels de huur en zijn er voor de gemeente geen bijkomende kosten. Voor het huisvesten van statushouders heeft het Rijk enkele subsidiemogelijkheden, hier zijn strikte voorwaarden aan verbonden. De partijen met wie locaties worden verkend, zijn op de hoogte gesteld van deze subsidieregelingen. Dit is mede van belang voor het welslagen van de business case.

Spoor C neemt in financiële zin de meeste onzekerheid met zich mee. Statushouders hebben over het algemeen recht op een uitkering (Participatiewet) op het moment dat zij worden ingeschreven in de burgerlijke administratie van de gemeente. Bij het kamergewijs huisvesten van statushouders is de kostendelersnorm van toepassing wat leidt tot lagere uitkeringslasten voor de gemeente. Anderzijds is de VNG nog met het Rijk in onderhandeling over compensatie van de uitkeringsgelden voor statushouders over de jaren 2016 en 2017. Ook de samenstelling van de doelgroep heeft bepaalde financiële aspecten. Alleenstaanden hebben individueel recht terwijl gezinnen een gemeenschappelijk uitkeringsrecht hebben, wat leidt tot lagere uitkeringslasten. Financiële consequenties kunnen om bovengenoemde redenen specifiekere worden doorgerekend nadat keuzes zijn gemaakt. Deze keuzes worden meegenomen in de bestuursrapportage.

Bewoners

Nadat het onderzoek naar geschikte locatie is afgerond, worden de voorstellen voor locaties aan het college voorgelegd. Daarna worden de bewoners geïnformeerd in verschillende bijeenkomsten. In Woerden worden twee bijeenkomsten georganiseerd om met bewoners in gesprek te gaan over het gevolgde traject en de meest haalbare locaties voor een opvangcentrum voor het COA en één of meerdere locaties voor de huisvesting van statushouders. In Harmelen, Kamerik en Zegveld worden bewonersbijeenkomsten georganiseerd waarbij het accent meer zal liggen op spoor B2 (regulier huisvesten statushouders). Naast de bewonersbijeenkomsten zal er informatie worden verstrekt via persberichten en de website van de gemeente.

Kernboodschap:

Aangeven wat het proces is om tot een opvanglocatie voor vluchtelingen te komen in Woerden en welke aanpak wordt gehanteerd bij het huisvesten van statushouders. Als derde informeren over de sociale component m.b.t. vluchtelingen en statushouders.

Vervolg:

In juni wordt de raad geïnformeerd over de keuze van locaties voor een opvanglocatie en voor de pilot huisvesting statushouders. Ook wordt de raad dan geïnformeerd over de voortgang van de taskforce die zich zal richten op de consequenties voor het sociale domein. Als laatste zal een specifiekere financiële onderbouwing volgen.

Bijlagen:

Persbericht

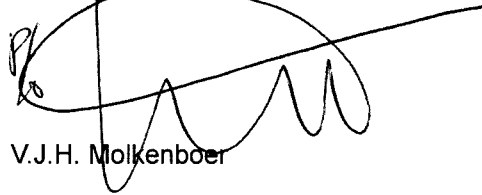
De secretaris

drs. M.H.J. van Kruisbergen MBA

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'M.H.J. van Kruisbergen'.

De burgemeester

V.J.H. Molkenboer

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'V.J.H. Molkenboer'.

Woerdense visie: integratie centraal in opvang en huisvesting vluchtelingen

Huisvesting statushouders

Net als andere gemeenten is ook Woerden verplicht een door het Rijk vastgesteld aantal statushouders, vluchtelingen met een verblijfsvergunning, te huisvesten. Door de toename van het aantal vluchtelingen, verwacht Woerden 400 mensen te moeten huisvesten in de periode 2016-2017. Het plan is om te starten met een pilot tijdelijke huisvesting. Hiervoor wordt gekeken naar diverse mogelijkheden, waaronder het plaatsen van tijdelijke woonunits en het ombouwen van geschikte leegstaande gebouwen.

Als het gaat om vluchtelingen ligt de focus van de gemeente op integratie. Haar visie: integratie is de sleutel tot succes bij de instroom van nieuwe inwoners in Woerden. Integratie moet al vanaf het eerste begin mogelijk zijn. Er wordt een taskforce met maatschappelijke (vrijwilligers-) organisaties in het leven geroepen die zich speciaal richt op integratie. Het college pakt zijn maatschappelijke verantwoordelijkheid en komt met een voorstel voor zowel opvang van vluchtelingen als huisvesting voor statushouders. Zij kiest voor een benaderingswijze die tevens meer lucht kan geven aan de reguliere wachtlijst voor sociale huur woningen.

Tijdelijk opvang vluchtelingen

De opvang van vluchtelingen valt onder de verantwoordelijkheid van het COA. Opvang is tijdelijk van aard en hoognodig in verband met de grote toestroom van vluchtelingen. Gezocht wordt naar een mogelijkheid om nog dit jaar opvang voor 300-400 vluchtelingen te realiseren. Dit sluit aan bij de provinciale wens hier een rol in te vervullen. Ook voor dit doel wordt gekeken naar geschikte leegstaande gebouwen die aangepast kunnen worden.

Gecombineerde permanente huisvesting in alle woonkernen

In alle woonkernen wordt gezocht naar mogelijkheden om combinaties te maken met huisvesting voor andere doelgroepen (o.a. starters en jongeren). Het regulier huisvesten van statushouders is een verantwoordelijkheid van woningbouwcorporatie GroenWest. Samen onderzoeken we meerdere locaties op mogelijkheden. Op het moment dat er definitieve locaties in beeld zijn in Woerden en de kernen, gaan we in gesprek met de inwoners/omgeving.

Effecten voor de wachtlijst woningzoekenden?

Het realiseren van de pilot huisvesting statushouders zal een gunstig effect hebben op de wachtlijst voor huurwoningen in Woerden. Bestaande sociale huurwoningen zullen niet langer toegewezen worden aan nieuwe vluchtelingen met een verblijfsvergunning, zoals nu het geval is. Deze mensen worden dan gehuisvest in de pilot. Momenteel komen er jaarlijks 300 woningen vrij. Daarvan gaan er 50 woningen naar statushouders. Als we erin slagen de pilot snel te realiseren komen deze 50 woningen vrij voor andere woningzoekenden.